

Nou abonament

la
„GAZETA TRANSILVANIEI”.
Cu 1 Ianuarie 1892 st. v.
se deschide nou abonament,
la care invităm
pe toți amicii și sprijinitorii fôiei noastre.

Prețul abonamentului

Pentru Austro-Ungaria: pe trei luni 3 fl.
pe șase luni 6 fl., pe un an 12 fl.
Pentru România și străinătate: pe trei
luni 10 franci, pe șase luni 20 franci, pe un
an 40 franci.

Abonamente la numerele cu data de Duminică:

Pentru Austro-Ungaria: pe un an 2 fl., pe
șase luni 1 fl.
Pentru România și străinătate: pe un an 8
franci, pe șase luni 4 franci.
Abonarea se poate face mai ușor și
mai repede prin mandate postale.

Administrația „Gazetei Transilvaniei”.

Pregătiri pentru conferență.

Brașov, 23 Decembrie st. v.

Înainte cu câteva zile a nă
șis, că atențiunea și îngrijirile
noștre, ale tuturor, trebuie să fiă
așintite la pregătirea cum se cade
a conferenței noastre generale elec-
torale, ce va avea a se întruni încă
înainte de a se începe alegerile
dietale.

Este învederat, că succesul
viitôrei conferențe va atârna mai
alesu delă modul cum va fi pre-
gătită, atât în ce privește repre-
sentarea, câtă și în ce privește lu-
crările ei.

Orî câtă de scurtă ar fi tim-
pul, ce ne stă la dispoziție, sun-
tem de credință, că implinindu-și
fiă-care din noi datoria, se va
atinge scopul arătat.

Se înțelege, că comitetul cen-
tral și subcomitetele sunt în
prima lină chiămate a lucra fără
de amânare pentru buna reușită
a conferenței.

Vedem acum, că în unele
părți s'a și luat inițiativa pentru
întrunirea cluburilor electorale,
carî voru avé să alegă delegați la
conferența generală din Sibiu.

Astfel — în prevederea apro-
piatei convocări a conferenței —
au fost convocați alegătorii româ-
ni din cercul Turdei și ale-
gătorii români din cercurile elec-
torale Sălăgiene pe zilele de 10,
11 Ianuarie, ca să alegă delegați
pentru această conferență.

Precum suntem informați bi-
roul comitetului central din
Sibiu a adresat în toate părțile
provocări de a se alege delegați
pentru conferența generală, a că-
reia convocare e proiectată pen-
tru ziua de 6 (18) Ianuarie 1892.

Mai trebuie ore să spunem, că
în momentele critice de față ar
comite un păcat național acela,
care nu s'ar interesa și n'ar stăru
ca pregătirile pentru conferență
să iasă pretutindenî câtă se pôte
mai satisfăcător?

Cu atât mai multă trebuie să
ne interesăm de pregătirile din
ceștiune, cu câtă simțim absolută
necesitate de a ne reculege pen-
tru o lucrare mai spornică, mai
ageră și mai solidă.

Trebuie odată să curmăm
marile neajunsuri, de cari am su-
ferit până acuma, împiedecându-
ne unii de alții, și cari ne-au reți-
nut și ne-au incurcat în lucrarea
noastră.

Trebuie să se pună pentru vii-
tor o basă mai solidă organiza-
ției noastre. Și pentru ca să se
facă această e de lipsă înainte de
tote să se delătore relele de până
acuma.

Cea mai de căpeteniă cerință
pentru o bună organizație este și
va fi nemerita alegere a persô-
nelor.

Cluburile noastre electorale să
nu scape din vedere, că decă este
să se realizeze dorința lor privi-

tôre la o lucrare națională mai
intensivă și mai energică, atunci
trebuie să alegă ca delegați la con-
ferența generală bărbați de aceia,
carî să fiă în stare a și lucra în
sensul și în spiritul hotărîrilor,
ce se vor lua, căci a fi numai
de față la conferență ca mărturie nu
pôte avé nici un tolos practică.

Ear delegații întruniți în con-
ferență, la rândul lor, voru trebui
să țină sémă de esperiențele făcute
până acuma; — voru trebui să dea
multă mai mare atențiune cerinței
imperative de a-și compune un
organ esecutiv omogen și în
tote privințele coréspondentor gre-
lei sale chiămări.

Înainte de alegeri.

Din Turda primim următorea tele-
gramă:

„Alegătorii români din cercul e-
lectoral al Turdei sunt convocați pe
11 Ianuarie st. n. la Turda, cu scop
de a alege delegați pentru conferința na-
țională, ce se va ținé în Sibiu.

Presidială clubului: Dr. Rață,
Vlăduța.

Din Sălăgie primim scirea, că ale-
gătorii români sunt conchiămați pen-
tru același scop pe ziua de 10 Ianuarie
st. n. 1892.

Noul fișpan al comitatului Uni-
dôrei abia a fost introdus în post
său și a și început cu cortisirile. După
cum ni-se scrie, pe ziua de 3 ori 4 I-
nuarie n. el a proiectat o călătorie la
Brad, unde nemeșii li proiectaseră o pri-
mire cu mare alaiu. În părțile Bradului
nimeni nu se îndoiesce, că această visită
a fișpanului s'a proiectat numai cu sco-
pur de corteșire pentru viitôrele alegeri.
De-altmintearea totă acestă scop se
simțesce și prin promisiunile subrede și
lipsite de ori ce temei, ce le-a făcut cu
ocasiunea instalării sale atâtă fișpanul
Uniadôrei, câtă și cel al Târnavei
mic. Românii ar trebui să cunoscă de
timpuri scopurile acestor corteș și să

nu se lase ademiniți de vorbele înșelă-
tore și de banchetele, ce aușim, că se
dau în onôrea acestor corteș.

Organul Slovacilor din Ungaria
„Narodnie Novine”, ocupându-se într-un
articol cu viitôrele alegeri pentru ca-
mera ungară, anunță, că direcțiunea
partidului lor în ourându va lămuri
printr'o enunțatiune atitudinea partidu-
lui. Până atunci numita fôie rógă pe
toți partisanii, ca să nu se amestece în
luptele electorale.

CRONICA POLITICĂ.

— 23 Decembrie.

Cu privire la programul lucrări-
lor Reishsrath-ului, se anunță următo-
rele din parte oficiosa: Desbaterile a-
supra tratatelor comerciale se vor în-
cepe chiar în a doua ședință a camerei
austriace și vor dura o săptămână. Pe
lângă tratatele comerciale, se vor des-
bate și proiectele asupra societății du-
nărene de navigațiune și reforma stu-
diilor juridice. În luna lui Februarie
se vor întruni dietele (Lantag), în
Martie se va întruni éráși Reichsrath-ul,
ér în mijlocul lui Mai se va încheie
sesiunea și apoi se vor întruni
delegațiunile.

— Diarul parisiân „Journal des
Debats” se ocupă cu un articol des-
pre pacea europeană, pe care dl
Talleychét l'a publicat în revista din
Lausanne: „Bibliothèque universelle
suisse”. Numitul diâr parisiân laudă cura-
giul, cu care dl Tallichet pledează
contra anexării Alsației și Lotaringiei la
Germania, numindă această anexiune o
nenorocire și un ghimpe perpetuu, care
va fi smuls numai prin retrocedarea
Alsației și Lotaringiei Franței. Deocă
situațiunea actuală se va înrútăți din
an în an, dice dl Tallichet, atunci
pôte că Germania se va convinge, că
Alsația și Lotaringia nu e numai un
pericol continuu, ci chiar o piedecă
mare pentru dezvoltarea și prosperarea
ei. Pôte că atunci Germania va fi aple-
cată să caute mijloce pentru delătura-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

(4)

Diplomatul din Gorgonzola.

Novelă, de Antoniu Ghislanzoni.

— „Acum e rândul nostru, dom-
nule Lanfranconi.”

— „Sérmana Ifigenia!” strigă Eu-
genio. „Ea nici că s'a arătat... nici că
a luat parte la sêrbătorire. Fără îndoi-
elă, că plânge asupra nebunei orbiri a
tatălui său în vre-un loc ascuns al
casei.”

— „Peste câteva minute voi soi,
ce face. Tu însă, bunul meu prietîn,
reintôrce-te la cârciumă și te culcă;
mâne voi veni să te scol și să te con-
duc în brațele miresei tale.”

— „Cum? Tu nu vii ou mine la
cârciumă?”

— „Nu! Astă nôpte voi dormi la
casa domnului Lanfranconi. Imi place
să-mi isprăvesc lucrurile repede.”

— „Dér cum... în ce mod?”

— „Incredințeză-mi-le mie!”

Eugenio se depărta câțiva pași, apoi
se întôrse să privească, decă întru ade-

vără imi realizeză intenția, și aprôpe în-
cremeni de mirare, când a vădută, că
deschid și întru în casa tatălui miresei
sale, ce lui i-se părea, ca o cetate ne-
învinșă.

Am suită treptele spre galeria și
am tras încet sirma clopoșelului. Un
lacheu deschise ușa.

— „Potă vedé pe domnul Lan-
franconi Egidius, președintele reuniunii
democratice italiano-latine, pe căpitanul
gardei naționale etc. etc.?”

— „Domnul meu” răspuse lacheul.
„Măria sa domnul se află în grădină,
unde se va da ađi o mare cină.”

— „Cu atât mai bine! Chiamă-lă,
te rog, îndată aoi și spune-i că un
domn din Petersburg voesc să-i vor-
bescă într'o cestiune importantă.”

Dicéndu aceste am pășit în sală
și am șețut pe un divan.

— „N'ai puté veni d-ta mâne di-
minetă?”

— „Gândesc, hêbencule, că un
om, care vine dreptă din Rusia într'o
afacere secretă, are timp și voi să fiă
cu considerația față de plăcerea cuiva?

Încă astă-sără trebuie să depeșeză dom-
nului ministru președinte Gorgiacoff, care
în timp ce-ți vorbesoc eu aici, pôte,
așteptă în cabinetul său de lucru rês-
punsul domnului Lanfranconi. Și rês-
punsul acesta trebuie să-l comunice cu
Țarul încă înainte de miezul nopții,
apoi îndată ce va fi diminetă, depeșă
mea o va comunica tuturor cabine-
telor marilor puteri!... Nătângule!”

Lacheul se plecă adéno și se grăbi
cu vestea. După câteva minute, domnul
Lanfranconi păși mormând în sală.

— „Fără îndoielă asta e o rătăcire,
La ce draou mî vorbesoc mie de Rusia,
de cabine, mojiule?!”

— „Onorate domnule președinte al
reuniunii democratice italiano-latine” di-
seu în ton protestator „ași dori să
vorbesoc cu d-vôstră între patru ochi.
Fiți bun concediază pe lacheu.”

La semnul domnului Lanfranconi,
lacheul se depărta.

— „Iartă-mi domnule, decă pentru
realizarea dorinței mele de-a face cu-
noscință c'un bărbat față cu care port
cea mai mare admirațiune, m'am vădută si-

lită a recurge la o stratagemă, care se
pôte dice, e nițel cam bizară. Ce-i drept
n'am adus pe séma d-vôstră depeși delă
cabinetul rusesc, dér am dorit să vă
stringă mâna și să-mi esprimă sentimen-
tele mele de stimă...”

— „Cin?... d-ta așadără numai de
aceea te-ai numit diplomat ca să poți
pași în casa mea și...?”

— „Și în persôna să onerez pe
marele politic, delă care în momentele
acestea atârna sôrtea Italiei, séu d-
că chiar a Europei întregi.”

Fața domnului Lanfranconi înocpea
să se însenineze. Când întră avea nise
ochi plini de mânie, dér norii se im-
prăsciară de pe fruntea lui și în jurul
buzelor se ivi un suris blând.

— „Mărturisind adevărul... n'am
meritată atăta onôre. Decă am contri-
buit prin ceva la promovarea liberării
patriei, această caută s'o atribuesc
mai multă pozițiunei și împrejurărilor
mele, cari mi-au permis, să aduc unele
jertfe, decătă...”

— „Domnul meu, câți omeni nu
avem noi, cari amesurată împreju-
rărilor ar puté să facă mai multă de-

rea acestei slăbiri și să dea Dumnezeu, ca acesta să se întâmple la timp. Numitulă și apoi laudându-bunele idei ale d-lui Talichet, dice între altele: „Noi nu amenințăm pacea Europei; nici pe departe nu ne gândim să o turburăm, și noi, mărturisim sincer, suntem aplecați a crede, că toți voiesc să cel puțin dorască pacea, și că nimenea nu țintese la aceea, ca să o turbure. De unde vine d-er atmosfera acesta grea, care ne înădușese pe toți? După părerea d-lui Talichet, acesta vine dela greșelele cele mari, ce s'au comis în anul 1871. Că ore acestea se voru pute repara sau nu, noi nu vom discuta aici. Numai una fi-ne permisă să dicem autorului elvețian: nu noi am comis a cele greșeli!“

— D-lă Carnot a primită cu ocazia anului nou felicitările corpului diplomatic. — Nunțul apostolic a rostit următoarea alocuțiune: „Colegii mei diplomatici și eu suntem fericiți să vă aducem, cu omagiile noastre, urările noastre de deplină prosperitate pentru d-văstră, domnule Președinte și pentru nobila națiune franceză a cărei magistratură supremă vă este încredințată. Cerându-vinei providență să le asculte în cea mai largă măsură, vă rog d-le președinte, să le primiți sincera și respectuoasă expresiune.“ D-lă Carnot mulțumită pentru sentimentele exprimate cu privire la Franța și la președintele republicii, și a adăugat: „Anul 1892 va fi, noi îl urăm și îl dorim cu toții, un an pacific și roditor, în timpul căruia guvernele voru pute să consacre silințele și activitatea lor la studiul înterreselor sociale, cari se impun din ce în ce mai multă solicitudinei lor luminate. Dacă Republica are cunoștința de drepturile și de tradițiunile Franței, ea nu este mai puțin alipită politice de pace și de concordia internațională. Reînviți această asigurare guvernelor ai căror reprezentanți atât de autorizați sunteți.“

— Diarul „Hamburger Nachrichten“ polemizând cu „Weser-Ztg“ și cu alte foi germane din provinciă, privitor la dimisionarea principelui Bismark, dice următoarele: „Pe basa întregii situațiuni, principele Bismark nicodată nu a fost convins despre nestabilitatea pozițiunei sale; e drept, că a fost convins încă înainte de convorbirea cu Windhorst, că împăratul e firm hotărât, a face întrebuintare de dreptul său de a numi un alt cancelar. Nu trebuie să-și ia cineva refugiu la deducțiunile silite ca „Weser Ztg“, pentru că se înțelege, că convingerea acesta a principelui Bismark era pe deplin în consonanță cu antipatia sa, de a purta în susși responsabilitatea dimisiunei sale.“

SCRIRILE ȚILEI.

— 29 Dec. (4 Ian.)

Regele României, însoțit de principele Ferdinand, de d. generalul Theodor și de d. Colonelul Candiano a plecat er la Palanza, după cum anunță „Globulă“, pentru a petrece sărbătorile cu Majestatea Sa Regina.

Regele Sârbiei, după cum se vestese din Belgrad, va visita și în viitor mai multe curți europene, în scopul educației sale politice. După cum anunță „Dnewni List“, cea dintăiu visită se va face la curtea din Londra, unde regele Alexandru va sta 14 zile; regele învață deja de pe acum cu multă zel englezesc.

Știri personale. Afăm cu părere de rău, că d-lă V. Babeșu președintele comitetului central electoral, este bolnav de influență. Ii dorim câtă mai grabnică însănătoșare!

Știri militare. Maj. Sa monarchulă a numit locotenent în rezervă pe voluntarii, cari au depus examenul de oficer: Valeriu Puscariu reg. 31; Nicolau Constantinovici reg. 42; Nicolau Popovici reg. 63; Sim. Vladu reg. 64; Romulă Nicora reg. 31; Leonu Romanu reg. 2; Stefanu Vertanu reg. 33. — La vânători: Iosif Iancu bat. 11; Alecsandru Moldovanu bat. 18. — Sub locot. la inf: Aurel Popu la reg. 73; Mih. Balintu reg. 10; Nicolau Crisbășianu reg. 50. — Cadeți: George Bobeșiu și Ioanu Păclea reg. 38; Aug. Boțiu reg. 63; St. Popovici reg. 43.

Străini și Brașovul. În decursul anului 1891 Brașovul a fost vizitat de 4940 străini. Intre aceștia 1 a fost din Egipt; 1 din Belgia; 54 din Bulgaria; 3 din Canada; 112 din Germania; 2 din Anglia; 20 din Franța; 1 din Olanda; 7 din Italia; 1 din Norvegia; 17 din Bosnia și Erțegovina; 739 din Austria; 1977 din România; 4 din Rusia; 1 din Scoția; 1 din Elveția; 1 din Serbia; 4 din Turcia; 1 din Iersei și 1992 din Ungaria și Transilvania.

Românii în Bucovina. În timp de 115 ani, de când Bucovina s'a anexat la Austria, ea s'a schimbat foarte. Atunci numărul locuitorilor ei era de 75,000 dintre cari 55,000 Români, 12,000 Ruteni gr. or. și restul 8,000 armeni, jidani, țigani etc. Astăzi, populațiunea Bucovinei se urcă la 650,000 suflete, din care numărul Românilor e 200,000. Care va să dică, Românii s'au împărțit, d-er celelalte semănții s'au înmulțit și mai tare; cauza sporirii lor este imigrațiunea, pe când dintre Români mulți au emigrat

în România, vându-și aproape toți și moșiile din Bucovina. Deci elementul românesc din fosta țară a lu Stefanu cel mare nu este perdat. D-er trebuie ajutat!

Din țara Oltului ni-se sorie, că noulă fișpan al Făgărașului, Guido de Bauszner a mai suspendat zilele acestea din post pe doi Români, anume pe d-lă Iacobu Popeneșu, fisolgăbirul din cercul Branului, și pe d-lă Alduleanu Mețianu. Din greșelă pôte, în comitatul Făgărașului mai rămasesă până aci câțiva Români nehiduiți din posturi. Bauszner însă soie să repare greșelă acesta câtă de bine — mai er, alaltă-er soie din post pe unicul vice-spanu român din țară, er acum a început să facă asemenea și cu ultimii fisolgăbirii români, ce-au mai rămas nehiduiți. Apoi să mai dică cineva, că Bauszner nu e bun „patriot“ și că nu-și înțelege misia cu care a fost trimis la Făgăraș?

Urmările fometei în Rusia. Ingrijirea guvernului rusesu de nenorociji bantuit de mizerie a produs în ziua de 29 Decemvre st. n. o mare vârsare de sânge în Baku. Guvernul rusesu adevă a transportat o mulțime de locuitori de prin ținuturile bantuite de fomete la Baku, unde puteau găsi de lucru. D-er lucrătorii persiani au vădit în acesta o concurență nedreptă pentru d-er și și-au pus în gând să scotă atară cu forța pe lucrătorii ruși din oraș. Odată însă această revoltă hotărâtă și începută, ea degeneră într'unu adevărat jaf și omor îndreptat în contra negustorilor ruși. Garda orașenescă trimisă în contra persianilor a fost respinsă și resvrății începă acum a ridica baricade. Guvernatorul venind în persoană să somese pe resvrății să se retragă, a fost lovit cu pietri și a trebuit să fugă. Atunci se trimise o trupă de soldați, care dela prima salvă oulă la pământu vr'o 50 de persiani. O altă trupă de călăreți risipi pe celalalt. Numărul morților, atât ruși cât și persiani, trece peste o sută.

Primar al Bucureștilor, în locul d-lui Pache Protopopesu demisionat, a fost ales d. Orbecu.

Festivitatea împărțirii hainelor la oopișsera din loc, precum soim, se va face mâine, în ajunul Crăciunului la 3 ore p. m. în sala cea mare a gimasiului românesc. Festivitatea se va începe printr'un discurs rostit de părintele Voia. Corul, sub conducerea d-lui Popoviciu, va executa câteva colinde. Totu mâine, la aceeași oră, se vor împărți vestmintele și elevilor școlii dela școala poporală din Brașovul-vechiu. Ar fi de

dorit, ca publicul român să contribuie la ridicarea acestor festivități printr'o asistență câtă mai numărăsă.

Frig în Italia. Cetim în „Bucarest“, că în Neapole frigul e foarte mare. Linia ferată, care duce dela Campo Basso la Termini e astupată de zăpadă. Un tren s'a înămolit în zăpadă între stațiunile Campolieto și Ripabottoni. O mulțime de călători s'au dat jos și s'au răspândit prin provinciă pe la Brindisi și Tarent.

† Nicolae Rosnovan, mare proprietar în Iași, a fost înmormântat alaltă-er. Reposatul a fost unchiu al reginei Natalia.

Gladstone, marele bărbat de stat englesu a implinit în săptămâna trecută vârsta de 82 de ani. Cu ocaziunea acesta a primit d-er d-er mulțime de felicitări.

Congresul căilor ferate. La congresul căilor ferate ce s'a ținut în zilele aceste la Düsseldorf, s'a luat hotărârea, ca în luna lui Martie a anului viitor, să se țină o nouă conferință în Budapesta, în care se va discuta oestiu-nea privitoare la mersul trenurilor pe căile ferate internaționale.

Țarul Rusiei, auzind despre pensiunea de 50,000 franci, pe care a votat-o sobrana bulgară principelui Batenberg, se spune, că ar fi d-er următoarele: „Imi place, când poporele își arată recunoștința față de principi lor și când cu deosebire Bulgarii își aduc aminte de datorința recunoștinței; această datorință ar trebui să o aibă Bulgarii și față de binefăcătorii lor.“

Mocsary cătră alegătorii săi din cercul Caransebeșului.

Din incidentul încheierii actualei sesiuni dietale, deputatul Ludovic Mocsary a adresat o scrisore cătră alegătorii săi din cercul Caransebeșului. Acesta scrisore servese ca o dare de semnă despre activitatea de deputat a d-lui Mocsary și e de următorul cuprins:

Mai întăiu amintese d-lă Mocsary, că d-sale, când a fost ales ca deputat, nu i-s'a cerut o anumită programă a acțiunei sale parlamentare; nu i-s'a dat nici însărcinarea, ca să se ocupe în mod special cu importanța oestiu-nea a intereselor de naționalitate, ba în scrisorea adresată lui cu acea ocaziune i-s'a d-er din partea alegătorilor, că „să reprezente nu cauza lor, ci cauza patriei“ Aceste două probleme însă, dice el,

câtă d-văstră, și totuși nu faot. D-văstră ați înființat o reuniune democratică italo-latină, căreia odată întregă Italia va avé să-i mulțumescă liberarea. Gorgiacoff a avut cu desăvârșire dreptate, când vorbind în zilele trecute cu mine în Petersburg despre d-văstră...“

— „Cum? D-ta ai vorbit cu prințul Gorgiacoff?... D-ta intruadevăr ai venit din Petersburg? Mă rog, potese ocupa locu...“

— „Nu, nu, domnule președinte, momentele d-văstră sunt scumpe și nu voesc să vă rețin. Mulțumesc noroului meu, că am fost fericit să vă vedu. Dacă mă voi reintorci în Petersburg pot să spun prințului Gorgiacoff — care s'a mirat deja foarte mult, că nu cunoscu pe cel mai mare învățat al Italiei — fi voi pute spune, că nu numai am vădit pe domnul Lanfranconi, d-er l'am auzit chiar și vorbind; că am fost la casa lui și i-am strins mâna, care c'o trăsătură de condeiu ar pute schimba sôrtea Europei!“

Dicându aceste m'am plecat adănc și voiam să ies, d-er d-lă Lanfranconi

mi prinse mâna și mă sili să rămân.

— „Domnule... nu pot permite, ca d-ta să te depărtezi astfel dela casa mea. Un pahar de vin, un filigenu de cafea... un punciu!“ Te rog mai așteptă un moment...“

— „Dacă d-ta doresc...“

— „Nu numai doresc, ci pretind chiar... Nici un om de omenia nu s'a depărtat dela casa mea, fără de-a nu-mi gusta vinul...“

— „Domnule, d-ta intru adevăr ești foarte grațios!... D-er nici nu e mirare... În Paris contele Walewski a d-er în salonul marchisei de Orleanoff, că Italia n'are decât un singur democrat adevărat... și acela ești d-ta.“

Ochii d-lui Lanfranconi schinteiau. După ce mi-am prădat oratoria cu astfel de prostii, lacheul aduse o sticlă de vin și la un semn al domnului său se depărta îndată.

— „E ceva deosebit, că numele meu e cunoscut în Rusia, Anglia și Franța“ dice bătrânul domn ciocinid cu mine... „Ce-am făcut eu, ca să am astfel de renume? Abia am eșit odată

afară din Gorgonzola... Ideile mele politice sunt subordonate voinței câtorva prietini ai mei, cari mi onoreză casa cu prezența lor. În clubul înființat de mine am vorbit numai de două ori și nu cred, că cu totul la olaltă să fi d-er douăzeci de vorbe...“

— „Douzeci de vorbe din gura domnului Lanfranconi ajungă mai mult decât douăzeci de tomuri dela politici de-a doua mână, cari sunt pline de vorbe, d-er n'au nici un principiu. Său d-eră nu te-am auzit eu vorbind pe galeria cu câteva minute înainte? Câtă foc, ce oratori în acea scurtă vorbire! La câtă mulțumire ai îndatorat d-ta epoca de față prin aceea, că ai ilustrat așa de liber și viu situația faptică a Europei, situația diferitelor națiuni și ideile nouă ale poporilor. D-lă Albaciov, vorbind în zilele trecute cu contele Andrianoff despre d-ta, dice aceste remarcabile cuvinte: „Italia are două mari capacități, cari în situația de față o pot duce la scop: unul e Cavour, care durere deocamdată s'a retras din fruntea afacerilor, celalalt e d-lă Lan-

franconi, președintele reuniunei democratice din Gorgonzola, d-er cel din urmă e cu mult mai modest și cu mult mai ambițios decât să primese cea mai înaltă funcție de stat.“

— „Oh, așa e! Cu mult mai ambițios!“ strigă domnul casei, golind până în fund paharul. „D-er dacă ministrii actuali voesc să abuzeze de oficiul lor... mi-ai lăsa cuibul... și-ai sbura în Turin să libereze patria.“ (Va urma)

După unsprezece ani.

Și etă mă iarși cu dragoste întors la sinul tău, oraș frumos și vesel, în care am petrecut o mare parte a tinerețelor mele și de care-mi sunt legate multe și gingașe amintiri ale acestor zile, când un sôre luminos și dător de căldură se ridica pe orizontul vieții și deșteapta în inimă dorințe și sentimente mărețe, d-er până atunci ne-cunoscute.

Și chiar îmbrăcat în un posomorât vesmânt de erna, te-am recunos-

niodată n'a putut să le despartă de olaltă. Regretă, că în direcția dorită de sa activitatea desvoltată în dietă a fost mult mai puțină și mai fără efect, decât s'o așteptă. Când din nou a intrat în dietă, și-a tras pe seamă, că ore fire-ar cu puțință să continue în același mod și în același ton procederea urmată în 1886, când s'a ridicat în contra înființării așa ziselor Kulturgylet-uri și a ajuns la convingerea, că a continua lupta în același mod n'ar fi cu scop, ba ar fi chiar imposibil. După marile scene turbulente și pătimașe, ce le-a provocat vorbirea lui din Februarie 1886, și-a mai ridicat. încă de câteva ori cuvântul, deși într'un ton ceva mai puțin acut, decât totdeauna aceleași scene s'au repetat, așa că a fost silit să vedă, că continuând pe calea aceasta n'ar pute ajunge la alt rezultat, decât ca „cea mai importantă, cea mai sănătă cauză să devină un motiv de scandal.“

S'a adevărit, ce-i drept — continuă d-lu Mocsary — că adevărul pronunțat nu s'a dat uitării, ba el a străbătut adănc, d'ar s'a adevărit și aceea, că corporațiunea, din ală căreia sinu de fapt au fost exchiși reprezentanții partidelor naționale, voese să exercite dreptul patriei astfel, că nu tolerăză nici măcar pe oratorul, căruia singur i-a mai rămas să reprezinte interesele naționalităților. A mai forțat lucrul sub astfel de împrejurări nu s'ar fi potrivit cu seriozitatea cauzei, n'ar fi fost în consonanță cu acea pătrundere adăncă, cu care partida națională română își tractăză cauza sa.

În urma acăsta, d'ice d-lu Mocsary, că a fost silit a se mărgini numai întru aș ridica cuvântul când s'au adus pe tapet unele proiecte de legi, ce stau în legătură cu cesiunea de naționalitate, cum a fost proiectul de lege pentru Kisdedovuri. Pentru susținerea vederilor sale s'a folosit mai mult de calea pressei, deși a avut și aici să lupte cu greutate mare, deorece presa i-a denegat deschiderea colôneler sale și astfel s'a silit a face propagandă vederilor sale numai prin broșurele: „A régi magyar nemes“ din 1889; „Az állami Közigazgatás“ din 1890 și „A függetlenségi párt“ din același an. N'au lipsit bărbai, cari să aprăbe vederile sale, d'ar nu s'a găsit nici unul cari să pledeze pentru vederile lui în dietă, fiă pe calea presei, ori măcar prin vre-o broșură. Astfel acum, când vră să și dea seama înaintea alegătorilor săi, n'are despre ce-și da, deorece, durer, cu rezultate faprice nu se pôte lăuda.

(Va urma.)

Din comitatul Târnavei-mici.

D. St. Martină, 29 Decembrie n. 1891.

(Instalarea noului fișpan). Astăzi s'a săvârșit aici instalarea noului fișpan al comitatului Târnavei-mici, Sandor Ianos, cu o paradă ne mai vădută pe aici.

Intâmpinat fiind de vice-șpanul la comuna Cucerdea română, pe la 11 ore a intrat în D. St. Martină în buibutul treasurilor, urmat fiind de un convoi de peste 80 trăsuri.

În vorbirea sa de instalare a accentuat, că acest pământ l'au cucerit Ungurii cu sângele lor încă înainte cu 1000 de ani, și că prin urmare așteptă ca aici „cu toții să fim însufleșiți de același spirit patriotic și național.“

A d'is, că deși încă tiner, a primit acest post înalt în speranța, că aici va afla numai soți de principii și amici, precum și că e convins, cumcă acest comitat este unul din cele cu simțăminte mai maghiare.

Advocatul român Vasile Zăhanț, salutându-l în limba maghiară (!) atrage atențiunea noului fișpan asupra împrejurării, că în acest comitat 47% a locuitorilor sunt Români, pentru cari cere dreptate și egalitate pe toate terenurile, că numai așa se pôte spera ferocirea acestei patrii, în care suntem avisați a trăi și a muri, Ungurii cu Români la olaltă.

La acestea, Sandor Ianos a răspuns: că d'ensul va considera numărul mare de Români ai comitatului, și în tot modul posibil va asigura liberă lor dezvoltare națională — însă și așteptă dela Români, ca să fiă bunii patrici; a d'is mai departe, că și până acuma guvernul maghiar a făcut pași pentru apropierea acestor două națiuni și d'ensul bucuros va fi mijlocitor în această direcțiune.

În comitatul Târnavei mici 47% a locuitorilor sunt Români, 27% Sași, 26% Unguri, Jidovi etc., și cu toate acestea minoritatea acăsta disparentă dispune exclusiv de sörtea acestui comitat, așa că în D. St. Martină aș nu vei mai găsi nici un Română în oficiu public.

Peste tot, Români au rămas pasivi față cu acest tãmbãlu, afară de 6—7 cari se presentară mai mult din curiositate.

Coresp.

Telegrama „Gaz. Trans.“

(Serviciul biurolui de cor. din Pesta.)

Budapesta, 4 Ianuarie. Majestatea Sa monarhul a sosit aș dimineță la 6 ore și 30 minute. Îndată după sosire se duse la castelul regesc.

Fostul general de honved adlatus, Graef, a răposat. Trenul mixt, ce venea dela Sza-

badka derailă eră la cotitura din dosul traseului dela Soroksar. Osia locomotivei s'a frânt. Ni-menea nu a fost vătămât. Șese vagoane s'au sfărâmat.

În spitalele din capitală se află actualmente 109 bolnavi de influență. Defraudantul Piușich a fost înmormântat eră. Starea sănătății primarului orașului, Kamermayer, e forțe amenințată. E de așteptat o catastrofă. Cunoscutul scriitor Ludovic Komcsy a murit.

București, 4 Ianuarie. Regele și moștenitorul tronului au plecat aseră la Pallanza, ca să viziteze pe regina.

Bremen, 4 Ianuarie. Trenul de persoane se ciocni la Wusting cu o locomotivă, conductorul și fochistul au fost uciși. Pasagerii au rămas nevătași.

DIVERSE.

Un vênător cinstit. Foile italiene povestesc următorul episod, forțe caracteristic pentru regele Umberto, de petimpul petrecerii acestuia la Monza: Monarhul are obiceiul să vênzeze singur în impregiurimea dela Monza, însoțit numai de credinciosul său căne. Odată zări regele un iepure într'o tufă, țintă și slobozi pușca într'acolo. D'ar în același moment răsuna și din partea cealaltă o împușcătură. Regele grăbi spre locul unde fu isbit iepurele, și află aici un țeran de rând, care, încă cu pușca fumegândă în mână, i contestă monarhului, pe care nu-l recunosc, dreptul asupra iepurei. Între amândoi vênătorii se iscă o certă, care se fini cu aceea, că regele luă iepurele și plecă cu el acasă, unde-l dete servitorilor, ca să-l gătească. Regele stete acolo până când iepurile fu gătit. D'ar mare fu mirarea sa când află în trupul iepurei aici, cari au fost slobozite de o pușcă străină. Acum recunosc că țeranul a împușcat iepurile. Regele trimise imediat să caute pe țeran, pe care îl și aduseră după câțva timp. Regele se duse înaintea lui și d'ice: „Iubite amice! Acum am vădută, că n'am avut dreptate; d'ar fiindcă iepurele e friptă, te rog să-l mănânc împreună cu noi!“ Țeranul lăsă să fiă mecanic condus la masă, împrejurul căreia ședeau deja toți membrii familiei regesc.

Causele sinuciderii în armată. E adesea forțe greu a stabili causele imediate ale sinuciderii; într'un număr de casuri scapă cu desăvârșire investigațiunii noastre. Într'un mod general se pôte d'ice, că o clasificăune de o valoare absolută asupra cauzelor sinuciderii, nu se pôte face. În armata aus-

triacă cauza sinuciderii e cunoscută seu presumată numai pentru a treia parte a totalului sinuciderilor. O a treia parte a sinuciderilor de cauza cunoscută se atribuie repulsiunii pentru meseria armelor; o a treia parte aprăbe la tema de pedepsă seu ca efect alt unei condamnări; desgustul de viață și patimile (morale) inimei, formăză proporțiunea aproximativă de 1 a 13 din total. În armata germană a treia parte a sinuciderilor e, asemenea de cauză necunoscută; ca și în armata austriacă, a treia parte din sinuciderile, cu cause necunoscute sunt produse prin tema de pedepsă; bólele mintale represintă 1 a 12, suferințele, mahnirile intime 1 a 20 din total. Desgustul de meserie, ca și alte cause comune, adică independente de meseria militară și numai a patra parte recunoscute ca mobilă cauze inherente armatei. Printre cele dintău figurăză diferite stări psihopatie (1 a 6 din total) sinucideria din dragoste, (pasiune amorosă.) (1 a 7), printre cele din urmă tema de pedepsă și remușcarea pentru greșeli disciplinare (1 a 7 din total). Desgustul de meserie nu produce decât 1 a 40 din total. În armata franceză sinuciderile de cauză necunoscută represintă 1 a 10 din total. Bólele mintale sub diferitele lor forme dau proporțiunea însemnată de 1 a 5 din total; sinucideria din pasiune produce cam același proporțiune, tema de pedepsă produce o proporțiune ceva mai însemnată. Repulsiunea cauzată de serviciul militar produce 1 a 16 din total. Odinoră nostalgia figura printre causele puternice ce determina sinucideria; astăzi se observă forțe rar. Alcoolismul acut determină uneori sinucideria, d'ar și mai des încă alcoolismul chronic. Diferitele cause, cari determină sinucideria în armata română sunt: tema de pedepsă pentru fapte disciplinare seu de drept comun; nostalgia și desgustul de meseria militară; casuri cu totul isolate sunt produse de diferite patimi sufletești, nemulțămirea de aprecierea șefilor, alcoolism acut etc. etc.

„Timpul.“

O casă gigantică. La Chicago se construiesc acum o casă uriașă, care nu va avă sãmân în lume. Ea va avă 18 etaje și va servi ca loc de întrunire pentru francmasoni. Partea dinspre stradă a acestui edificiu colosal se va compune din sute de birouri comerciale. Casa e aprăbe gata și deja una din camerele de jos e închiriată cu 16,000 de dolari pe an. În pivnițele acestei case vor fi 50,000 de lași de oțel, care vor fi închiriate cu 5 dolari pe an, la persoanele, cari au de păstrat depozite. Clădirea acăsta a p'ricinuit proprietarului ei cheltuel de 6,000,000 dolari.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil interinal: Gregoriu Maior.

oută la prima vedere, căci atât de bine ne cunoscem noi odinoră și atât de acasă mă simțăm între zidurile sale, cum se simte copilul la sinul destător altă maicei lui.

Aceiași munt înalți și măstoși te scutesc de năvălirea relelor din lume, aceleași văloce șopotitoare curguri și astăzi pe sub ferestrele caselor tale și aceleași cărări dosnice și lăturase le găsesc acuma, pe cari așteptam odată retras de ochii idealului gândurilor mele.

Tote sunt așa precum le-am lăsat, numai ómenii s'au schimbat cu desăvârșire. Și ca Rip van Winkle trezit dintr'un somn îndelungat, privesc cu uimire la figurile, ce trec pe dinaintea mea, căci mărturisesc sincer pe forțe multe numai cu greu, ori de fel nu le recunosc.

Cum se nu, când prietini și vărstnicii mai de odinoră s'au făcut bărbai îngrijați de sörtea și viitorul familiei lor; bărbai și-au argintuit p'urul și și-au gârbovit spetele, bătrani din acele vremuri au plecat spre alți țer-

muri, băeții și fetițele de acum 11 ani s'au făcut nisce voinici cu inimele sötose de dragoste și nisce feciore cu ochi adimenitori și cu dulci surisuri pe rumene buze.

În adevăr par-că visez un vis capricios și nepriceput, cunosc bine locurile prin cari trec, cunosc în parte cea mai mare și ómenii pe cari i ved, d'ar ei nu sunt așa precum i-am lăsat la plecarea, și precum credeam, că i voi găsi la reînțoarcere.

Și ciudat lucru! Și ei mă privesc uimiți și cu îndoielă, și ei par-că sunt nedumeriți, ore de sunt eu acela cu care a plecat înainte de acăsta cu 11 ani din mijlocul lor.

Da, mă voi fi schimbat și eu în tocmă ca d'ensii, ne vom fi schimbat cu toții, căci vremea este cel mai neimpăcată despot din lume, care ne schimbă nu numai formele noastre esteriore, ci și întreaga noastră viață internă, felul nostru de a ved, a gândi și a simți.

Acum sunt 11 ani un simplu fir de erbă verde, o rază strălucitoare din

sórele răsărită în o dimineță de primăveră, ori un armonios cântec de pasere în mijlocul stejereișului înverșit mă scoteau din sărite, aprindeau în sufletul și inima mea doruri tainice, iluzii mărețe și neînțelepte, eră închipuirii mele tinere văzduchul universului și lumea cea de aeva erau prea înguste și realitatea era astfel precum o vedeam eu prin prisma fantasiei mele.

Astăzi iluziile s'au mai cernut, închipuirea și-a mai venit în ori și par-că încep și eu a înțelege, ce va să d'ică sarbăda noțiune a realității.

Căci lungă vreme sunt 11 ani de zile, multă am rătăcit în larga lume și multe bune și rele, am esperiat în lungă și siră ală acestor ani. Și decă aș sta a ț-le înșira toate, te-ai bucura și a-i v'rsa lacrimi, d'ar la totă întâmplarea și-ar păre rău, că m'ai lăsat de lângă tine și a-i deschis cuibul tău îngust tuturor gândurilor și pornirilor tinereții neastemperate.

Lumea este mare și largă, frumoasă și dăruită de Dumnezeu sfântul cu nemărate bunătăți, d'ar ómenii sunt a-

ceia, cari strică bunele rândeli ale lumii pămâtesc. Și între mii și milioane de ómenii răi și stricați abia găsesc câte unul cu inimă mai curată, cu sufletul mai deschis și mai bun. — Er șoola esperienței e o șoolă frumoasă și interesantă, — d'ar grea și scumpă.

Și când după atăta rătăcire, după atăta șgomot și gónă nebună mă ved reintorsu erăși la sinul tău, simțesoc o bucură și mulțămire nespusă în idillia și dulcea ta liniște și sunt ferocit, că pot să plimbu erăși vederea mea încântată peste acele locuri, cari au fost martore tinereții și nevinovatei mele veselii și pot să mă mai reamintesc odată întâmplările acelor zile frumoase, cari au trecut pentru a nu se mai întoroc.

Și când erăși mă pregătesc de plecare și voesc să apoc erăși pe largul drum al lumii mari, îți d'ic un sincer „rămas bun“ și îți strig din inimă: La revedere!

Brașov, Noemvre 1891.

Dr. I. T. Mera.

Cursulu pieței Brașov

Table with exchange rates for various currencies and goods in Brașov, including gold, silver, and foreign currencies like the Austro-Hungarian and German marks.

Cursul la bursa din Viena

Table with stock market rates from Vienna, including gold, silver, and various bonds.

Table with various market rates, including interest rates, exchange rates, and prices for different types of goods and services.

Sosirea și plecarea trenurilor în Brașov.

I. Plecarea trenurilor:

1. Dela Brașov la Pesta: Trenul mixt: 4 ore 20 minute dimineața. Trenul accelerat (peste Clușiu): 2 ore 48 minute după amiază.

2. Dela Brașov la București: Trenul accelerat: 5 ore 15 minute dimineața. Trenul mixt: 11 ore înainte de amiază.

3. Dela Brașov la Zărnești: Trenul mixt: 8 ore 35 minute dimineața. Trenul mixt: 4 ore 55 minute după amiază.

Dela Brașov la Ch.-Vașarhei. Trenul mixt: 8 ore 30 minute înainte de amiază. Trenul mixt: 3 ore 10 minute după amiază.

II. Sosirea trenurilor:

1. Dela Pesta la Brașov: Trenul accelerat (peste Arad): 5 ore 8 minute dimineața. Trenul de persoane: 8 ore dimineața.

2. Dela București la Brașov: Trenul accelerat: 2 ore 18 minute după amiază. Trenul mixt: 6 ore 58 minute seara.

3. Dela Zărnești la Brașov: Trenul mixt: 6 ore 29 minute dimineața. Trenul mixt: 1 ore 44 minute seara.

Avisul d-loru abonati!

Rugam pe d-nii abonati ca la renoirea prenumaratiune se binevoiasca a scrie pe cuponul mandatului postal si numerii de pe fasia sub care au primitu diarul nostru pana acuma.

Totodata facem cunoscutu tuturor D-loru abonati, ca mai avem din anii trecuti numeri pentru complectarea colectiunilor „Gazetei”, precum si cateva intregi colectiuni, pentru cari se potu adresa la subsemnata Administratiune in casu de trebuinta.

Domnii, ce se aboneza din nou, se binevoiasca a scrie adresa lamuritu si se arate si posta ultima.

Administraj. „Gaz. Trans.”

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale caii ferate de stat r. u. valabilu din 1 Octomvre 1891.

Large table showing train schedules between various stations including Budapest, Brașov, Sibiu, and others. It includes columns for train type, departure/arrival times, and fares.

Nota: Nume incuriadrati cu linii grose insemneza orele de noapte.